

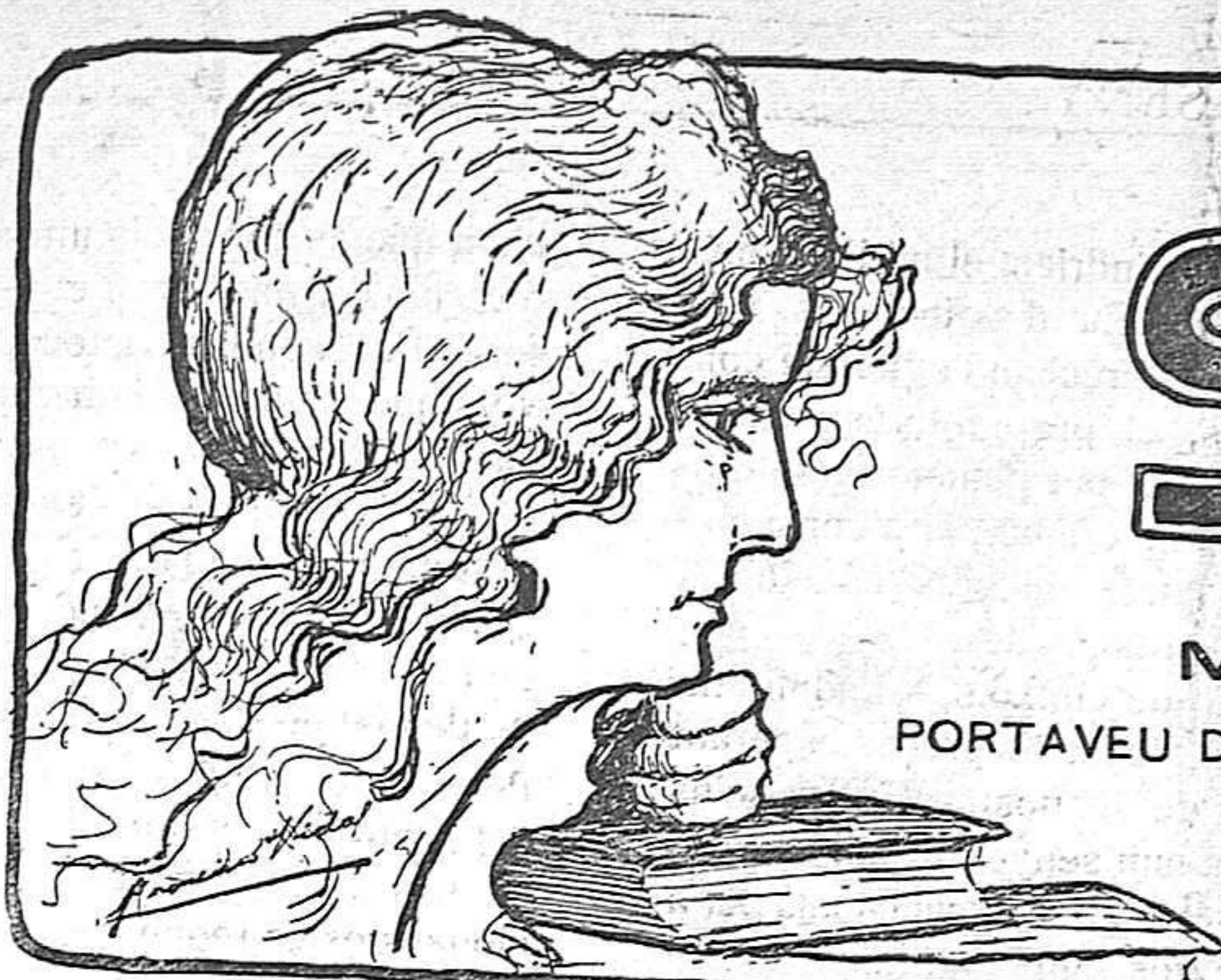
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :

Carretera de Girona, n. 23

Preu de subscripció:

4'50

pessetes l'any

SENY

MENSUAL

PORTAVEU DEL «CENTRE NACIONALISTA»

Any IV

Palamós, Maig de 1923

Núm. 37

La victòria d'Acció Catalana

Es gairebé impossible que les lluites polítiques siguin lliures de passió. En la victòria d'Acció Catalana, no hi volen els seus contraris sinó un odi a la Lliga Regionalista. I això no és cert. La novella entitat aixecà bandera per una major intensitat i puresa política; no amb ànim d'enderrocar de la peanya les eminents figures directores per a satisfacció de vanitats i goig d'impetuosos. El crit d'ímpetu juvenil, avarcant la simpatia de tota la jove generació, era de penetrar en l'ànima de Catalunya i fer-la vistenta i adorable a tots els catalans. Les vanes intervencions en l'Estat Central, esmossament d'energies racials i desgast de prestigis autòctons, havien d'arribar a fi. Deixant de banda totes les quimeres de grandor per a una Espanya decadent, havíem d'ajustar tots els materials per enriquir la nova Catalunya. Estudiar a fons la nostra història, popularitzant-ne els seus grans reis i herois; estendre per tota la nostra terra l'ensenyança catalana; encarar als funcionaris del centralisme la nostra auto-determinació, per tal de que en nostre país s'hi sentin cada dia més forasters. I això fer-ho sense gloriar-se del comanament els qui manen; sense l'esca de favors i de prebendes els qui segueixen. Sacrifici de predicar arreu d'on s'aixequi un prec patriòtic i fins i tot encendre les espurnes de foc nacional en contrades del tot condormides; sacrifici en la creació d'un diari que sigui el viu reflexe del sentiment nacionalista on els propulsors de la idealitat no hagin de fer els equilibris necessaris a sostenir una col·laboració directa o indirecta amb l'Estat opressor i aguantar el foc de la pàtria.

L'explosió, que no podia menys de produir-se donada la vivor del sentiment, merescué l'anatema de les eminències regionalistes. Noresmenys, l'odi no aparegué. En el pulsament de Catalunya tenia Acció Catalana, un gran optimisme que es veié confirmat en la Conferència Nacional.

Amb una confiança plena i joiosa i amb la tranquil·litat de que la lluita política no és lo essencial del moviment nacionalista, Acció Catalana presentà com a candidat, el profund coneixedor de nacionalitats, En Rovira i Virgili. La puresa de principis que en el tèrbol safareig electoral tenia lluïssors de candidesa i aires de puerilitat, va ésser l'escut dels novells lluitadors. L'organització era tota portada per braços joves. I a son enfront, la Lliga Regionalista, qui havia predicat i seguit l'ètica política, però que, com a norma essencial, tenia el guany de l'elecció valdament els vots vinguessin de camps enemics, amb procediments en ella impropis, tombà la candidatura del representant d'Acció Catalana per donar la victòria a un llerrouxista.

El poble va sentir-se ferit de tal raresa que bé pot titllar-se d'oprobi, i fou a molts, a seguit d'açó, ben segur l'averany de la victòria en l'elecció de Diputats per Catalunya. Barcelona, viva concreció del nacionalisme, ha parlat a favor d'Acció Catalana. La victòria assenyala el triomf de la idealitat pura. Els catalans conscients fervorosos nacionalistes, afermen el desig de que Catalunya avanci sense altra preocupació que la d'alliberar-la.

treballant per l'Espanya; de Catalunya no pot tenir-ne queixa perquè ell se n'és vist durant temps el representant. Deixa el timó quan no pot dir que representa tot Catalunya.

El nacionalisme avança i és densifica, encara que no compti amb figures consagrades en el Parlament d'Espanya. Però és d'augurar que l'extraordinari prestigi d'En Cambó no caurà en el quietisme d'un sedentari o en el platxeri d'un lord satisfet de poder admirar les bel·leses del món.

ELOGIS

Dins el florilegi de beutats, es destaquen figures altes, mòrbides, ben modelades, ben plantades, que d'una hora lluny ja fan obrir els ulls dels joves qui de bel·leses es preocupen i que és de bon opinar que són tots. Cert, es veuen venir de lluny aqueixes fadrines amacissades, com escultures andants; sinó que els joves les veuen cada dia a l'hora que volen i quan menys s'ho pensen, no hi ha dubte que les seguirien en trobar-les. No és estrany. Hi han tantes velles pels carrers, tantes arrugues, tantes deixadeses, que veure el pas de cossos ben dibuixats, amb tota l'ignocència concebible, és cosa molt millor que un partit de foot-ball o una sessió de cine. Si pogués jo les arregleria en corrua els bells tipus alts de dona palamosina, i creieu que no s'hauria fet mai una festa de la bel·lesa com tal ostentació. En la dansa són les figures propies als moviments pausats i calms. Es desharmonitzen amb brincs i salts. Si tingués poder per a aconsellar-les, jo els diria que en temps de Carnaval no fonyessin en aquelles voltes vertiginoses que arriben algunes a assolir l'horizontal. També se'm fa difícil la tasca d'avui. Els fotògrafs de dones han de suar molt. De les que ja hem lloat podrien anar a la rua la primera, la segona, la tercera, la quarta, la quinta, la setèma.

De la llar de la primera no sé pas quantes n'eixirien; la segona portaria una germana, la quinta una amiga; la setèma amb sa germana una bona parellera, i igualment la novena.

De les noves a cantar, avui ha d'ésser aquella d'una arrogància de regina, d'una gran fermesa en el caminar, qui en el ball té una gran requesta. Amb les seva figura escultural o amb el seu posat majestuós domina—cal dir-ho—més que totes les altres en la dansa. Indubtablement, es figura a qui desplauria en extrem si, per rareses de la moda, tornés a usar-se el mirinyac.

Més alta que la precedent, sens contrast la més alta de tot Palamós, però a un just terme de plenitud per a no perdre harmonia. Ses fe-

da pressions i obstruccions en favor del nacionalisme. Es proclamava l'axioma de que la riquesa és indispensable, que guardar les fonts de la riquesa catalana, era per tant, el primer servei a rendir, prestant-se amb tal nord, a donar a l'Espanya la col·laboració incondicionada de tots els nostres prestigis i valors intel·lectuals.

Així actuant, la solució del plet nacionalista arribaria a aigualir-se i a fondre's sota l'ambició dels elements economistes, veritables àrbitres d'aquella política.

Que per ventura no té la nostra nació una riquesa consolidada per poder sommiar un ideal pur? I enc que no la tingui. Quan l'ideal és fort el sacrifici de la riquesa va sempre al davant del de la vida humana. Pot dir-se que és fresc encara el record de fortunes perdudes per complert per mantenir un ideal, causant de guerra civil.

L'il·lustre polític no ha volgut girar la nau vers l'ideal. I quan ha sentit el primer fragor de contra, ha dit que es retirava per tenir hostilitat a Madrid i a Catalunya. A Madrid l'ha tinguda sempre, fins

LA RETIRADA D'EN CAMBÓ

La retirada dels grans polítics fa l'efecte de que volen gustar l'emoció que causaria llur mort; ja tenen estragat el goig de veure's gloriats normalment, que volen sentir-se plorats i invocats. Hom diu que l'ambició humana no té aturador.

Amb l'immens talent d'En Cambó, qui gosarà dir que ell no veia la necessitat d'una rectificació de política? Com el més clarividient, el apreciava que el poble volia seguir la ruta ideal, el camí sentimentalista. En algun de sos discursos ha dit el leader regionalista que han d'ésser els grans cervells els directores dels pobles; en nacionalisme, però, no resulta mai com deia el gran leader perquè el poble és conscient de la seva idea i quan veu que la brúixula del gran director es desvia, per poc que així sigui, alça la veu perquè la nau vagi devers la llum.

Amb l'obsessió dels aranzels, deixava de ban-

somies són tan boniques com la figura. Cabell negre com una mora rinxolat, i a no dubtar, per fer veure aqueixos seus rinxos porta sempre arran de polsos dues ondes.

Més corpulent però no tan alta es passeja una blancor finíssima. Grassa i blanca i enrodonida com un mató, sembla no preocupar-se del món contenta de sa bellesa.

En la primera volada ja hi ostenta gallardies i riqueses de forma una fadrina moreneta, de negre cabell qui deu ésser un turment dels qui l'admiren, puix tan aviat apareix com desapareix.

Una qui també ha desaparegut una temporada, qui té els ulls formosíssims d'una negror brillant i l'epidermis blanca, el nas un poc aquil·lí, però ben dibuixat.

Roseta d'ulls blaus, regularment amacissada, però graciosament vincladissa.

Morena bellugosa, viva, garlaire, perspicax i emprenadora que ha tingut molts de galans i que serà l'animació de la casa que regeixi.

(Continuarà)

Carta overta

Sr. En Eusebi Fina i Girbau
Barcelona

Distingit empordanès i car amic: En el «Diario de Barcelona» del dia 9 d'aquest més hi publiquen un article titulat «El Bajo Ampurdan», que malgrat el relatiu pessimisme que hi traspuja, alguns conceptes són d'una justesa insuperable, i una vegada més palesa el fort entusiasme que per nostra volguda Comarca, vos ha caracteritzat sempre. Quina llàstima que el vostre plany el concebíssiu en el mateix idioma d'aquells crudels perseguidors de l'exemplar patrici En Josep de Margarit i Biure, invocat per vos tantes vegades!

No ens proposem contestar el susdit article, venim única i exclusivament a juntar-nos amb l'amic, encara que no amb tants mèrits com ell, per aportar nostra humil concurs a la dessinteressada crida vostra, que si tothom hi acudís, no cal dubtar que promouríem el desvetllament de l'Empordà.

El que vos conceptueu passivitat de nostres paisans, salvant honroses excepcions, nosaltres creiem que podria ésser una mena d'aclapament passatger sota del qual encara hi hagués el caliu d'activitats i iniciatives que, sens dubte s'abrandarien amb tota la seva vigòria, si els que espiritualment ens trobem lligats amb l'Empordà, n'evantéssim les cendres per mitjà d'una campanya tan intensa com serenament sostinguda, i sobre tot ara que l'ocasió ha esdevingut quasi oportuna, perquè ja no deuen quedar gaires més calamitats que puguin flagellar de nou aquelles terres i en particular el Baix Empordà.

De les millores que retreieu, amic Fina, a criteri nostre, totes són indiscutibles, algunes no de realització immediata, però altres molt fàcilment assequibles.

Es innegable que la serenor dels nostres cels, la varietat de nostres cales i platges, i l'encís de nostres viles, constitueixen el fort dels atractius de nostra Comarca. Cal doncs explotar-ho.

Tossa, St. Feliu, Palamós i Bagur compten dissortadament amb un nombre de cases deshabitades. Si els propietaris procuressin posar-les algunes d'elles, en condicions i fins amb un relatiu confort, podrien quedar compensats del sacrifici que les millores reportessin. No creiem tampoc que valguin grans despeses per obtenir habitacions decoroses.

Començant per aquí, tindriem el mitjà de més eficàcia, per atraure aflluència d'estiuejants. Una vegada la concurrència i el reclam haguessin consagrat aquelles platges, el propi interès de nostres paisans, seria l'estímul per planejar tota dificultat que en fos obstacle i també per a aconseguir d'una manera gradual altres millores cobejades, que tots voldriem veure realitzades.

El cas de Sant Feliu de Guixols, tot admirant-lo, no ens ha de fer plegar de braços esperant que a les demés Viles de la nostra Costa se'ns presentí un altre magnànim senyor Rius i Calvet, que a mans plenes inverteixi els seus cabals per a convertir en Parc delitós, una muntanya estèril com Sant Telm, a part d'altres embelliments realitzats recentment.

Cal que, sense defalliments, els d'allí i nosaltres maldem amb perseverància si volem veure cristal·litzats els propòsits que esclataren aquell dia —30 de Juny de 1916— que, al juntar la nostra fe d'empordanesos, ens imposàvem, com a deure inajornable, una franca actuació envers el nostre Empordà.

De l'estirada d'orelles a l'Ateneu Empordanès, ja en parlarem un altre dia. Permeteu-me avui, caríssim amic, que per endavant us signifiqui la meva disconformitat amb els conceptes que emitiu, que us són dictats, sens dubte, per un lloable intent, però que per nosaltres no deixen de produir l'esgarripança d'una cinglentada. Si l'Ateneu Empordanès, no tingués altres mèrits, recordeu-vos que, per obra i gràcia de les seves actuacions, s'ha desvetllat el sentiment de Pàtria en el cor de molts i molts empordanesos. I això, amic, bé val, al menys, una mica de gratitud.

Ben vostre i sempre devot amic

F. CABARROCAS

Barcelona, Maig de 1923.

L'home hipotecat

Avui dia en ple sigle de febre de negocis, són molts els comerciants que els cerquen i volen que els rendixin un bon interès. Se comercia en tot, és creen grans empreses industrials per explotar un determinat fi, es fan mil combinacions perquè l'èxit més falaguer coroni llurs esforços. Aquí a Catalunya n'hi ha un que no en volem tenir la paternitat, ja que és exportat de les terres de Castella on ha adquirit un gran desenrotll i dona allí uns grossos resultats.

Per a aquest negoci no és necessita cap capital ni grans fàbriques, ni obrers, ni enginyers, ni químics, ni mecànics; és necessita solament, com a base de poder-lo desenrotllar, cercar influències en el Govern Civil de la "província", a Obras Pùblicas, a Hisenda, a l'Audiència, amb una paraula, a tots els centres burocràtics de l'Estat. Si el negoci és vol fer amb més intensitat, llavors, cal cercar les influències en els ministeris i és segur el més gran èxit. A cada poble de Catalunya hi ha una o varies persones (segons el nombre d'habitants) que és dediquen a fer-lo.

La característica dels catalans és treballar, crear riquesa, posar l'esforç personal i col·lectiu perquè la nostra terra sia emporium de progrés i benestar.

Malauradament les necessitats de la vida són moltes i tant els pobles com els individus necessiten a voltes recórrer als centres oficials de l'Estat perquè els resolguin el que a ells interessa; quan arriba aquest moment el comerciant de consciències ja és en funcions i al entrar una persona al seu despatx els rep amb atenció i amabilitat, els promet i obté tot lo que li demanen i l'home de pas els resta agrai i li dona les més corals mercès. Aquell individu, al sortir, sense adonar-se'n, ja és HOME HIPOTECAT, ja té la seva consciència i la seva ideologia a mercè d'aquell comer-

ciant que es cobra els interessos quan vénen unes eleccions, demanant-li el favor que un jorn li va fer. Per aquest sistema obté una pila de vots que els cotitza a favor seu i que en determinats casos personals li produeixen uns grans beneficis personals el revesteixen d'un llustre de gran polític. A aquest comerciant de consciències tothom l'anomena cacic o cacics del poble i arriben al extrem aquests personatges amb llur follia de domini de voler hipotecar tot un poble, com va passar anys enrera en aquesta vila marcant les candidatures als obrers.

Una de les tasques més patriòtiques dels nacionalistes es redimir totes les hipoteques que pesen damunt els catalans, predicar per totes les encontrades de la nostra terra el dret de ciutadania fins obtenir de que a Catalunya no hi hagi un sol HOME HIPOTECAT.

El jorn que tots els catalans quedin lliures, que l'individu tingui plena consciència dels seus drets, llavors, tots units es farà la tasca més feixuga que serà redimir la nostra pàtria del jou opressor que ens ofega, conquerint les llibertats per Catalunya fent-la rica, plena i gran.

JORDI

Cròniques del Municipi

Sessió del 3 de Maig

S'aprova l'acta anterior.

Es llegida una instància de D. Pere Barceló Cruañas, demanant la tanca d'un solar llandant al carrer del Progrès, la qual queda aprovada per unanimitat.

Altra instància de D. Pere Reig Viñas, sol·licita permís per a instal·lar una finestra d'una casa del carrer de Viena; queda autoritzada.

Queda senyalat el dia 7 del corrent per a findre lloc davant la Exma. Comissió Mixta del Reclutament de la província, el judici d'exencions i excepcions relatives al Reemplaç de l'actual any, i revisió d'anys anteriors, s'acorda per unanimitat designar comissionat d'aquest Ajuntament al Secretari En Conrad Tauler.

Es dona compte d'una comunicació de l'alcalde de Mollet, participant que el chor d'aquella població practicarà una excursió a aquesta vila durant la vinenta Pasqua. Queda l'Ajuntament enterat acordant-se dispensar als choristes els obsequis deguts.

Posats sobre la taula els Balanços d'ingressos i pagos efectuats desde el dia 16 al 22, i desde el 23 al 29 del passat, queden per unanimitat aprovats, important els ingressos 1291'30 pessetes i 445'85 pessetes les despeses, quedant en caixa de 4674'56 ptes en el primer balanç; i de 976'22 ptes els ingressos, i 2385'47 ptes les despeses en el segon balanç, quedant una existència en caixa de 3265'32 ptes, en en poder de l'Ajuntament.

Sens cap més assumpte a tractar s'aixeca la sessió.

Sessió del 17 de Maig

Queda aprovada l'acta anterior.

S'aproven els següents comptes:

Un de D. Zoilo Costart, important 57 ptes. per ciment portland facilitat a la Brigada Municipal el passat mes d'Abril. Altra de l'impremta Lloréns Castelló que importa 32'20 ptes per material d'oficina.

Formulat pel Sr. Torrent un prec encaminat a que els distints materials que tingui de invertir l'Ajuntament siguin adquirits en partides globals, per si aixís fos possible alguna economia, després d'algunes manifestacions dels Srs. Albalat, Darder, Fàbrega i la Presidència, s'acorda per unanimitat estudiar degudament lo proposat quedant per a la sessió pròxima.

Posats sobre la taula els Balanços d'ingressos i pagos relatius del 30 d'Abril al 6 del corrent i del

7 al 13 de l'actual, sigueren per unanimitat aprovats, important el primer 1350'92 ptes els ingressos i 2246'82 les despeses, amb una existència en caixa de 2369'62 ptes; i el segon balanç 1492'34 pessetes els ingressos i 434'45 les despeses amb una existència en caixa de 3427'51 ptes.

Amb motiu de la vaga plantejada entre obrers i fabricants de discs de suro d'aquesta localitat, el regidor Sr. Oliver, sol·licita al Sr. President intervingui en el conflicte a fi de que aquest es solucioni de la millor forma possible.

El prec del Sr. Oliver motivà l'intervenció del Sr. Torrent el qual, en virtut de l'assumpte que es debat, opina que existint com existeix un organisme o Junta local fundada per a intervenir en aquests casos, és la que ha d'ésser en primer terme per a intervenir en la qüestió, i en últim extrem podrà fer-ho el Sr. Alcalde, ja que si aquest hi intervé de moment i les gestions no donen el resultat degut, sofreix merma l'autoritat del Sr. President, per qual motiu si en aquesta vila la Junta local de Reformes Socials no es troba constituïda totalment, es reformi i constitueixi degudament perquè la mateixa actuï en quants conflictes puguin presentar-se.

El Sr. President, vistes les manifestacions dels senyors Oliver i Torrent, exposa que com Alcalde és el president de la Junta al·ludida, però que encar que aixís no fos, té amplies facultats i atribucions per a intervenir en el conflicte plantejat i que, accedint a la petició del Sr. Oliver, convocarà una reunió entre patrons i obrers, i procurarà que sigui acordada una solució harmònica en bé d'uns i altres i en benefici de la població, com aixís ho exigeix el càrrec que ocupa.

S'aixecà la sessió.

Sessió del 24 Maig

S'aprova l'acta anterior.

S'aprova per unanimitat una instància de don Esteve Roura, demanat permís per a la construcció d'una paret d'una casa del carrer de l'Indústria.

Quada aprovada una altra instància de l'esmentat Sr. Roura demanat permís per a emblanquir la façana d'una casa del carrer Tauler i Servia.

A continuació queda aprovat un compte de

D. Ramón Pagès important 25 ptes per reparació de la bomba d'aire de l'Escorxador i altres serveis municipals.

S'aprova el balanç.

Seguidament el Sr. Alcalde dóna compte de que, en ús de les facultats que li concedeix la regla 7.ª del article 114 i 156 de la vigent Llei Municipal, com ordenador de pagaments, havia disposat que es satisfés el 4. art i últim plaç de la Bàscula adquirida, dels Srs. Roch i fill de Barcelona, i que, trobant-se pendent de liquidació del Pressupost de l'exercici anterior, cosa que no pot efectuar-se fins i tant que el Sr. Representant d'aquest Municipi en la capital no hagi remès els documents justificatius per al mateix, havia ordenat el pagament.

Dites manifestacions originen una llarga i acalorada discussió en la que hi intervenen els regidors Srs. Fàbregas, Torrent, Barnés, Bardera i Oliver manifestant que amb dita paga al Sr. Alcalde, a més de no haber tingut en compte el contracte estipulat, havia faltat també a la consideració del Consistori, essent això causa de que l'Ajuntament quedarà sens garantia per al bon funcionament de la bàscula municipal quan arribi la hora de la seva instal·lació.

Es llegeix la contracta en la qual se desprèn de que l'últim plaç de la bàscula no havia d'ésser pagat fins que aquesta hagués sigut instal·lada.

Els senyors Darder i Albalat intervenen en la discussió manifestant que el Sr. Alcalde ha obrat molt bé i ha practicat un acte de justícia a l'ordenar el pago de l'últim plaç, tota vegada que era un deute.

En aquest estat, el Sr. President manifestà que ratificant-se a tot lo anteriorment dit respecte al particular a l'ordenar el pagament s'atengué a les facultats que li concedeix la vigent Llei, afegint que no obstant procurarà el bon funcionament a l'instal·lació de l'esmentada bàscula. (!!!)

Donada compte d'una comunicació de la companyia d'Aigües potables de Palamós la qual, en contestació a una altra d'aquesta alcaldia del dia 14 de l'actual participa que, per acord del Consell d'Administració el preu de l'augment de l'aiga serà d'un 25 % en compte d'uu 50 com havien anteriorment acordat; queda la Corporació satisfactoriament enterada.

Es dóna lectura d'un informe de la Comissió d'Hisenda.

Fa ús de la paraula el Sr. Albalat, el Sr. Lloberas, el Sr. Torrent, Barnés i per últim el senyor President.

Després es donà lectura d'un altre Dictamen de la Comissió d'Hisenda.

El Sr. Torrent prega i fa present al Consistori que en el nou contracte per a facilitar casa-habitació al *Puesto de la Guàrdia Civil*, siguin concretes amb tota exactitud les condicions a que s'obligui a la Corporació, contestant-li el Sr. President que tindrà molt en compte el seu prec i que, en conseqüència, transmetrà a l'Ajuntament el que respecte a l'assumpte determini el propietari del local.

A continuació es dona compte de la renúncia que del càrrec d'Escrivent auxiliar de aquesta Secretaria formula D. Josep Corominas i Vives, càrrec que venia desempenyant des del 20 de Març de 1921, acordant-se per unanimitat acceptar dita renúncia i fer constar en acta que l'Ajuntament ha quedat altament satisfet dels seus serveis.

Acte seguit i amb el fi de que sigui proveïda la vacant d'Escrivent auxiliar d'aquesta secretaria s'acorda per l'Ajuntament que la Comissió de Governació informi les condicions a que hauran de subjectar-se els aspirants que tinguin part en el concurs que deu obrir-se per a la provisió de la plaça de referència.

Per últim són llegides dues cartes del Sr. President de la Comissió Informativa, de l'Ateneu Empordanès de Barcelona, una del Mestre de Rubí D. Martí Tauler i Pruneda, relatives al foment del Turisme i encaminades a que la població de Palamós pugui convertir-se en colònia estiuenca, l'Ajuntament, a proposta del Sr. Torrent, dada l'importància del tema i lo avançat de l'hora acordat tractar dit assumpte en la sessió pròxima.

S'aixecà la sessió.

L'PRENS CASTELLÓ. PALAMÓS.

un ric prohóm. En ses venes sentia el pessigolleig del benestar: ni els deus tastant l'ambrosia. Com que talent no li mancava, fou prudent per callar i bon observador per assimilar-se la manera de tenir-se repte com un ciri i de menjar amb finor.

Arribà a la ciutat, on tots els senyors són excel·lentíssims, i de seguida, a la consideració de que hauria segurament de rebre missatges o visites d'alts funcionaris, digué al xòfer de l'auto on era repantigat:

—Palace Hotel.

A la magnificència de l'hotel va tràm palejar un poc; revenint-se però, seguidament, pensà amb l'obsessió dels seus companys de Consistori en estalviar, i una rialleta desclougué sos llavis, mentres solemnement allargava la targeta:

ALCALDE DE PALAMÓS

Va estranyar-se En Pere Estornell de que no passés res d'extraordinari a la lectura de la satinada tarjeta; va afartar-se en el sopar, amb les alteracions naturals de no saber l'ús de certs estres ni la manera d'engolir certes menges; tot acabà, però satisfactoriament, amb un café fortíssim i un cigar de l'Havana tan sabros, que no pogué menys de tornar a pensar amb les migrades esmenes al pressupost d'alguns raquítics companys de Consistori. Una funció de teatre, i retorn al pessigolleig vanidós i epicúric de trobar la flongesa de plomes d'un llit sumptuós entre cortinatges de seda i alfombres de vellut. I començà el romiatge als Ministeris. Que bé! Quin motiu de llegítim orgull! Sens falla, havia nascut per a semblant vida. La seva manera majestàtica d'entregar la targeta

ALCALDE DE PALAMÓS,

el seu posat de tivantor i arrogància, els seus parlaments ben dibuixats i ben arrodonits feien que cap porter de ministeri no s'encorbés, ni cap ministre no li rendís un tribut d'admiració i afecte. Tothom li endevinava la pasta de genuí polític. L'assumpte implicava remocions de dades i dilacions forçoses de la qual cosa el ministre es planyia. L'admiració, però, per a l'alcalde augmentava quan aquelles excuses li produïen una satisfacció immensa i un somriure de beneplàcit.

—Vuelva V. mañana.

«Això va bé, ara va bé! I que s'han pensat aqueixos dels pressupostos raquítics que tot és bufar i fer ampolles?»

Hi tornava l'endemà i l'endemà, i festes s'interposaven. S'inclinà a escriure al Consistori; mes no ho féu, satisfent-se ell mateix en pen-

els fou goig inesperat que l'antic anarquista arribés a seure's en el solí de la primera autoritat. I en la fiança que dels camins més espinosos eixiria, no preocupant-se'n, fins gaudiren a tot pler de la bella reforma i dels objectes d'ornament. Na Lluisa i Na Maria, germanes del senyor batlle volgueren també lluir i com que en les paraules de l'il·lustre germà trobaren aquiescència, ho realitzaren tan bé com saberen, curant sempre de que no manquessin flors en la petita llar frescament polida.

En Pere Estornell s'inflà. I com no havia d'inflar-se, si vigilants i policies i serenos i agutzils, de lluny vers ell ja corrien a vinciar-se tot dient que en el poble no hi havia novetat, i els de la brigada municipal li adreçaven una salutació de vassallatge, i l'agutzil major li portava el correu al *Fénix Español* i mentres el prohóm llegia, l'agutzil, descobert i rendit, esperava el comiat com una benedicció. Com no havia d'engreir-se si tots els rics homes de la vila el benvolien i cridaven, i encara en ses espatlles sentia la dolça picor de l'abraçada de D. Pere i l'abraçada de D. Joan? A cada jorn més alabances. L'endemà mateix de la inclusió en la societat *El Fénix Español*, falagueres veus ja feren seure'l en les butaques de jonc esmaltat del *Club Nàutic*. De quina manera tan meravellosa es desplegava l'aurora dels seus somnis i fantasies! Semblava talment que era l'alcalde per tots esperat. L'orgull del càrrec va corpendre'l.

—Però és possible que jo, un mes enrera, anés encara a la fàbrica com un descamisat, somniant Kropotkine i volent assassinar aquells qui ara em pessigollegen amb abraçades? Jo amo del poble! Jo amb poders per a empresonar la gent, per a realitzar grans projectes, per donar vida a qui em plau i fam a qui em contraria!

Una fumera de pensaments vanidosos li enterbolia el seny. Així com el cristià se recull orant en lo íntim de la cambra, i l'avar vora l'arca s'entafura, l'alcalde orgullós, en la quietud i soletat de la nit, es complavia en adorar els atributs de la seva magistratura. Es tancava en sa habitació, i de la calaixera perfumada treia la banda i l'insígnia i la vara.

La vara tenia un puny d'or amb incrustacions d'ivori. La besava com besaria l'enamorada, i arborava i després, de cop, la deixava damunt la taula sota del llum elèctric perquè, en rebre'n el raig, espurnés magnificències. Solia perdre la son, i davant un mirall, les proporcions del qual havien estat objecte de fretura i nyonya i maldicències dels veïns, es calava la banda, es posava l'insígnia i com una damisel·la presumida, assajava les postures més parcimonioses valent-se del record de jutges i generals.

Quina llàstima que ses idees de lliurepensador no el permetessin

ÚRIARTRIL

Nom registrat de la *Piperacina Dr. Grau*

ARTRITISME - REUMA - GOTA - MAL DE PEDRA - ARENILLES
: : CIÀTIQUES - NEURALGIES : :

Es el millor dissolvent de l'acid úric

CONSULTORI I CLINICA MEDIC - QUIRURGICA

de ELISEU JUBERT i JOAQUIM JUBERT

Malalties de les CRIATURES

Malalties de la PELL

GIRURGIA INFANTIL - GIRURGIA ORTOPÉDICA

Plaça de l'oli - 1, pral. **GIRONA** Telèfon núm. 205

A. DUCROS. -- Cerbere
TRANSPORTS INTERNACIONALS

Representant: **JOSEP CAMÓS**
Marina, 9 PALSMOS Telèfon, 79

figurar en la professó de Corpus! Ditzós de l'alcalde que pot rumbejar-hi la vara! Se preguntava quan la podria fer brandar i es deia:—No pot ésser més miseríós un poble en el sentit de representacions, ja que són raríssims els espectacles solemnes.

Mentrestant, havia les compensacions inherents al càrrec. A cada nova entrada a la Casa de la Vila, nou estarrufament. La bella escala alfombrada, la règia sala de sessions, els sitials encoixinats, la majestat del soli, la boniquesa i polidesa del despatx presidencial, tot anava entrant als ulls de l'ànima qui s'obria a la senyoria amb un encís prenedor. Totes les passades fantasies d'un igualitarisme humà no eren més que tènue fumarel·la. Igualtat! Mite. I la intel·ligència, i la salut i la força?

I a tals idees una altra i gran onada de vanitat l'assaltava «Pobrets regidors! Què són al costat meu? Els faig ballar com vui. Encara no em miren que ja veig on van.»

Enfilar-se i davallar per la majestàtica escala, a braços penjants, era actitud impròpia de l'autoritat. La vara s'hauria de portar tots jorns, i li fou tan prenedor aquest desig que arribà a sentir enveja dels humilíssims agutzils. Hi hauria d'haver una vara per a cada dia i una per a les festes. Per suplir-ho i per aconhortar-se, ja adquirir una mengala. I amb el tast, que fou sabros perquè l'home es veié aleshores ben representatiu, ja no la deixà més.

Per malhumor que tingués, l'entrar a la Casa Consistorial, li era sempre un goig. En el moment, comprenia el gaudi suprem dels senyors mitgevals, que tot ho veien plegar a son arbitri i plaer. Els porters es doblegaven; la gent qui esperava audiència parlaven humiliats i tremolosos, i la Secretaria era un veritable Paradís. Per als oficials totes les pensades de l'Alcalde eren troballes; totes les paraules, sentències. No més havia de manar perquè tot el cos de servents es bellugués com un filat a mans d'un bon pescaire.

No havia transcorregut un mes de la constitució de l'Ajuntament que en Pere Estornell ja era fabricant de capnets. Migrat d'inici però lo suficient per a viure regalat i benestant. Per al menys cedacer era sabut que la fabriqueta pogué ésser muntada per mercè i protecció dels grans fabricants qui militaven en el bloc de pau. Un li comprava dugues saques; altre, quatre; qui li feia a bon preu un xic de suro; qui li prestava algun diner.

I tantes foren les concessions i tals les aparences d'un pacte polític, que els companys republicans, emborneiats, deien que haurien de llençar l'anatema en contra de l'alcalde, mes no gosaven d'acomplir-ho, posat que era cosa de curtíssim temps.

La diplomàcia de l'alcalde fou la de posar els seus serveis a disposició dels antics *imperators* sens preocupar-se del rompiment amb sos correligionaris qui res de profit no havien de donar-li; millorar importantment la sort de tots els empleats municipals qui l'escoltaven i seguïen com si fos una divina pitonissa; rebaixar contribucions a les persones influents incolorés en política. I aixís evolucionant, arribà a conquerir una aureola de simpatia que encara fou motiu de nou engriment.

Semblava que els aconteixements se teixien per enlairar l'home, eixit dels antres del anarquisme, fins als majestuosos palaus dels grans d'Espanya. Indicis d'èxit en la cobrança de l'Estat per unes desamortitzacions, representatives d'un bon capital, portaren al Consistori l'unànim convenciment d'acudir a Madrid per a collir el fruit que ja era madur. Lluïren els ulls dels regidors davant la perspectiva d'un viatge senyorial i d'una estada gaudiosa, mes ans de que ningú gosés posar el dit a la mel, proclamà senyor Batlle:

—Jo em presto, senyors, a complir la delicada missió, que em serà labor feixuga. He escrit al Diputat i als Senadors que m'indiquessin el camí a emprendre, i pot creure el Consistori que ma voluntat no es donarà sense conseguir el nostre fi, que per dir-ho aixís, serà el rovell de l'ou del nostre erari.

Tristos assentiren els edils, davant l'esborrament del viatge de plaer. I l'antic anarquista, l'endemà mateix, ja s'acofava en un coixí de l'express de Madrid, com una lloca satisfeta. Havia donat a la premsa barcelonina la nota de que l'Alcalde de Palamós anava a Madrid per a resoldre assumptes de gran importància per a la vida costanera, i aquelles dugues ratlles de propaganda pagada obscurida entre la fàrraga d'anuncis comercials i mortuoris, prenia per ell un relleu de glòria, emperò d'enveja per a tots els seus conveïns. Hagué plaer de comprar tots els diaris, i allí en el vagó fou vist com rellegia aquell solt tremolant de vanitat. Havia augmentat la seva elegància amb un vestit de trinca, armilla de fantasia, cadena d'or i uns botins d'un color torrat tan escaient damunt la xarolina, que l'home en puixança no es cansava de contemplar. Mes, sobretot, una reforma en sa fesomia fou tan important, que ni els seus familiars l'haurien conegut. Estisores de barber barceloní tallaren els bigotis feréstecs. La sua faç afeitada, perdé la tenebror de sanguinari i adquirí un matis nordamericà que el feia ben simpàtic. Amb veritable emoció atravesà els vagons internacionals *sleeping* i, gens segur d'ell mateix, va acomodar-se en el vagó restaurant davant una dama de bellesa enlluernadora i d'un cavaller, qui, a judicar per ses maneres, era